

ЄВРОПЕЙСЬКІ АРТ-ПРАКТИКИ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Другий (магістерський)</i>
Галузь знань	03 – Гуманітарні науки
Спеціальність	<i>032 Історія та археологія 033 Філософія</i>
Освітня програма	<i>«Європейські студії»</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, другий семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>5 кредити ЕКТС/150 годин Лекційні заняття: 18 годин Практичні заняття: 36 годин Самостійна робота здобувачів: 96 годин</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>МКР / Екзамен</i>
Розклад занять	<i>rozklad.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: Кайс Зося Вадимівна e-mail: zosia.kais@gmail.com, Telegram: @zosiakais Практичні заняття:</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Основною метою навчальної дисципліни «Європейські арт-практики» є формування у студентів аналітичного художнього мислення, сприйняття та розуміння сучасного мистецького твору через вивчення і систематизацію арт-практик та форм візуальної комунікації, осмислення їх ролі та функцій у сучасній культурі.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі поглиблюють та розвивають такі **здатності, компетентності та програмні результати:**

- ◇ Поєднувати теоретичні та практичні аспекти отриманих знань в сприйнятті та інтерпретації арт-практик, набуваючи естетичного досвіду.
- ◇ Орієнтуватися в мистецьких практиках культури модерну, постмодерну, арт-практиках сучасної медіакультури.
- ◇ Сприймати мистецтво як унікальний засіб гармонізації особистості, як форму соціальної взаємодії та комунікації, як галузь творчості, що впливає на розвиток креативності навчання й самореалізації в професійній діяльності фахівця.
- ◇ Знання й розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ◇ Застосовувати отримані знання, набутий естетичний досвід в діяльності соціального працівника, зокрема у процесі комунікації і формуванні позитивного професійного іміджу.
- ◇ Звертатися до арт-практик як креативної форми дозвілля й творчої діяльності, що розвиває внутрішній світ сучасної людини.

- ◇ Аналізувати, систематизувати та узагальнювати знання про арт-практики, оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку арт-практик;

ЗК 04 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ПРН 11 Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання.

ПРН 17 Аналізувати, оцінювати і прогнозувати соціальні, політичні, економічні та культурні процеси із застосуванням фахових знань та спеціалізованих навичок розв'язання складних задач філософії.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна «Європейські арт-практики» є елементом вибіркового освітнього компоненту. За структурно-логічною схемою програми підготовки магістрів дисципліна тісно пов'язана з іншими дисциплінами загальної та професійної підготовки: ПО 01 «Соціальні та економічні трансформації в Європі», ПО 06 «Історія європейської культури та мистецтва», ПО 07 «Європейська філософія: від Античності до сучасності». Основним постреквізитом вивчення дисципліни слугує можливість застосування принципів розуміння мистецтва в науковій та дослідницькій діяльності, формування спільного європейського контексту у галузі історії мистецтв.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Соціокультурні фактори становлення європейських арт-практик

Тема 2. Філософсько-естетичні підстави європейських арт-практик

Тема 3. Історичні передумови розвитку сучасних арт-практик

Тема 4. Естетична свідомість. Основні естетичні категорії

Тема 5. Арт-практики як естетичний феномен

Тема 6. Арт-практики як форма соціальної комунікації

Тема 7. Графіті та вуличне мистецтво як транскультурний соціальний феномен

Тема 8. Образотворчо-тілесні та сценічні арт-практики

Тема 9. Арт-практики в контексті сучасної медіареальності

4. Навчальні матеріали та ресурси

Наведено перелік рекомендованих навчальних матеріалів та ресурсів для засвоєння матеріалу, що розглядається на лекційних та семінарських заняттях.

Базовий

1. Станіславська К.І. Мистецькі форми сучасної видовищної культури: навчальний посібник. – К.: Видавничий дім «Стилос», 2020. – 208 с., 64 с. іл.

https://nakkim.edu.ua/images/Instytutu/nauka/vydannia/Stanislavska_Mystecko_Vydovyschni_formy.pdf

2. Естетика: Підручник / За заг. ред. Л. Т. Левчук. – 3-тє вид., допов. і переробл. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 520 с. http://culonline.com.ua/Books/Estetika_Levchuk_2010.pdf#toolbar=0

Додатковий

1. Торнтон С. 33 митці у 3 актах / Сара Торнтон; пер. З англ. Ю.Мазура, О.Михеда, І.Шувалової. – Київ: ArtHuss 2016 / - 336 с.
2. Булавіна, Н. М. Вітчизняна модель актуального мистецтва. Шлях до зрілості. Сучасне мистецтво, 2018, 83-90.
3. Гадамер Г.-Г. Актуальність прекрасного // Гадамер Г.-Г. Герменевтика і поетика. Пер. з нім. – К.: Юніверс, 1991. – С.51-99
4. Кайс З.В. Соціальна семантика урбаністичного світу: символіка графіті [Текст]: автореферат дис. ... канд філос. наук : 09.00.03 / З. В. Кайс ; Нац. акад. наук України Ін-т філос. ім. Г. С. Сковороди. - Київ, 2015. - 20 с.

5. Кириченко, О. І. (2017). Актуальні проблеми вивчення сучасного мистецтва. Наукові записки [Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Сер.: Педагогічні науки, (157), 70-76.
6. McLuhan M. Understanding Media The extensions of man <https://designopendata.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/05/understanding-media-mcluhan.pdf>
7. Матоліч, І. (2017). Проблематика сучасного мистецтвознавства України. Вісник Львівської Національної академії Мистецтв.–Вип, 34, 41-50.
8. Меленкова, Р. (2018). Особливості адаптації об'єктів сучасного мистецтва у галерейному просторі. Worldview–Philosophy–Religion, 13, 161-167.
9. Мусієнко Н. Public art у просторі сучасного міста: Київська практика // Сучасні пролеми дослідження, реставрації та зереження культурної спадщини: з. наук. Праць з мистецтвознавства, архітектурознавства та культурології / гол. Ред. В.Д. Сидоренко. Київ: Хімджест, 2010. Вип. 7. С.136-149
10. Свистун, Д. О. Стріт-арт Гамлета Зінківського: мистецтво чи вандалізм?. Архітектура та мистецтвознавство, Інноваційні пріоритети розвитку наукових знань. Сучасні мистецькі практики в культурно-історичному контексті науково-практичної конференції (м. Київ, 27-28 березня 2020 р.). – Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2020. – 160 с. С. 83.
11. Сидор, О. (2019). Нові технології на Венеційських Бієнале початку XXI століття. Сучасне мистецтво, (15), 165-170.
12. Сидоренко В.Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ – ХХІ століть. Київ: ВХ [студіо], 2008. 187 с.: іл.
13. Скринник-Миська, Д. (2018). Модернізм, аванґард і їх співвідношення в українських мистецтвознавчих дослідженнях. Вісник Львівської національної академії мистецтв, (37), 4-20.
14. Стоян, С. П. (2019). Медіа-теорія та медіа-технології у сучасних арт-проектах. Художня культура. Актуальні проблеми, (15 (1)), 90-94.
15. Тормахова, А. М. (2019). Візуальні практики та мистецтво в інтернет-просторі. Художня культура. Актуальні проблеми, (15 (1)), 95-98.
16. Фуко М. Археологія знання / Пер. з фр. В. Шовкун. — К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2003. — 326 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Foucault_Michel/Arkheolohiia_znannia.pdf

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції, перелік основних питань та рекомендована література
1	<p>Тема 1. Соціокультурні фактори становлення європейських арт-практик</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості соціального буття мистецтва та соціальні функції художньої сфери 2. Мистецтво в системі товарно-грошових відносин та сфери масового виробництва та споживання. 3. Нівелювання дихотомії «елітарне-масове» в новітній художній культурі. 4. Нові інформаційні технології та технічні можливості сучасної художньої творчості. Вихід за межі традиційних уявлень про мистецтво. 5. Зміст поняття «арт-практики». Соціокультурна специфіка європейських арт-практик. <p>Список рекомендованих джерел: Базовий: 1,2. Додатковий: 3, 7, 13, 14, 16, 19, 24, 26, 30</p>
2	<p>Тема 2. Філософсько-естетичне підґрунтя європейських арт-практик</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Візуальний і тілесний повороти

	<p>2. Постмодерн і постмодернізм</p> <p>3. Театральність як провідна естетична категорія постмодерного суспільства</p> <p>4. Характерні ознаки сучасного мистецтва, які відбиваються в сучасних арт-практиках</p> <p>Список рекомендованих джерел: Базовий: 1, 2 Додатковий: 2, 3, 8, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 24, 28, 29, 31, 47</p>
3	<p>Тема 3. Історичні передумови розвитку європейських арт-практик</p> <p>1. Модернізм у художній культурі ХХ століття</p> <p>1.1. Соціокультурні чинники формування та розвитку мистецтва модернізму в ХХ столітті.</p> <p>1.2. Основні мистецькі напрями модернізму: абстракціонізм, кубізм, супрематизм, експресіонізм, сюрреалізм, футуризм, поп-арт.</p> <p>2. Постмодернізм як явище культури постіндустріального суспільства другої половини ХХ століття. Поняття «постмодерн» і «постмодернізм».</p> <p>2.1. Вплив теорій постструктуралізму і деконструктивізму на формування постмодерністської естетики. Концепції художнього твору як Тексту в теоріях Р. Барта, Ж. Дерріда, М. Фуко.</p> <p>2.2. Інтертекстуальна природа колажності постмодерністського твору-тексту. Креативність методу гри в створенні нової естетичної комунікації.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Базовий: 1 Додатковий: 3, 6, 20, 22, 23, 26, 30, 32, 36, 37, 45</p>
4	<p>Тема 4. Естетична свідомість. Основні естетичні категорії. Характеристика естетичних категорій «прекрасне» і «потворне». Естетизація потворного в сучасному мистецтві.</p> <p>1. Категорії «гармонія» і «міра», «трагічне» і «комічне», «естетичне» як метакатегорія</p> <p>2. Естетичне судження, естетичний смак, естетичний ідеал</p> <p>3. Мистецтво як специфічний тип духовної діяльності й пізнання.</p> <p>4. Суб'єктивність та універсальність поняття краси. Характеристика поняття «художність».</p> <p>5. Категорії історичної типології мистецтва: художня епоха, художній напрям, художній метод, художній стиль.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Базовий: 2 Додатковий: 3, 8, 16, 19, 24, 26</p>
5	<p>Тема 5. Арт-практики як естетичний феномен</p> <p>1. Естетичне та його сутність.</p> <p>2. Естетичний смак як здатність судження</p> <p>3. Естетичний ідеал як уявлення про естетичну довершеність життя.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Базовий: 1, 2. Додатковий: 3, 7, 8</p>
6	<p>Тема 6. Арт-практики як форма соціальної комунікації</p> <p>1. Художня мова постмодернізму</p> <p>1.1. Семіотика мистецтва</p> <p>1.2. Концепція герменевтичної гри</p> <p>1.3. Концепція «археології знання»</p> <p>2. Соціокультурні аспекти сприйняття арт-практик. Рецептивна естетика</p> <p>3. Природа сприйняття художнього твору</p> <p>4. Мінливість змісту художнього твору та інтерпретація</p> <p>5. Полісемантичність твору мистецтва та варіації його розуміння</p> <p>Список рекомендованих джерел: Базовий: 1, 2 Додатковий: 3, 5, 6, 8, 9, 22, 26, 30, 40, 43, 45</p>

7	<p>Тема 7. Графіті та вуличне мистецтво як транскультурний соціальний феномен</p> <p>1. Графіті, стріт-арт, муралізм – демаркаційна лінія</p> <p>2. Вулична інсталяція та міська скульптура</p> <p>3. Звукові та світло-звукові вуличні дійства</p> <p>Список рекомендованих джерел:</p> <p>Базовий: 1</p> <p>Додатковий: 10, 12, 15, 33, 34, 48, 49, 50</p>
8	<p>Тема 8. Образотворчо-тілесні та сценічні арт-практики</p> <p>1. Глядач і зображення: взаємини</p> <p>2. Тілесність як формотворчий принцип постмодерної образотворчості</p> <p>3. Інсталяція, хепенінг, перформанс, акція, флешмоб та інші арт-практики</p> <p>4. Сценічні форми арт-практик</p> <p>Список рекомендованих джерел:</p> <p>Базовий: 1.</p> <p>Додатковий: 2, 4, 11, 17, 18, 21, 23, 28, 29, 31, 47</p>
9	<p>Тема 8. Арт-практики в контексті сучасної медіареальності</p> <p>1. Медіареальність як домінуючий культурний простір сучасності.</p> <p>2. Нові інформаційні технології та технічні можливості сучасного мистецтва.</p> <p>3. Поняття візуального мистецтва.</p> <p>4. Медіамистецтво: структура та типологія.</p> <p>Список рекомендованих джерел:</p> <p>Базовий: 1.</p> <p>Додатковий: 6, 7, 10, 21, 25, 32, 35, 38, 39, 44, 45, 46</p>

Семінарські заняття

№ з/п	Назва теми семінару, перелік основних питань, теми доповідей та рекомендована література
1	<p>Тема 1. Соціокультурні фактори становлення європейських арт-практик</p> <p>1. Особливості соціального буття мистецтва та соціальні функції художньої сфери</p> <p>2. Мистецтво в системі товарно-грошових відносин та сфери масового виробництва та споживання.</p> <p>3. Нівелювання дихотомії «елітарне-масове» в новітній художній культурі.</p> <p>4. Нові інформаційні технології та технічні можливості сучасної художньої творчості. Вихід за межі традиційних уявлень про мистецтво.</p> <p>5. Зміст поняття «арт-практики». Соціокультурна специфіка сучасних арт-практик.</p> <p>Завдання на самостійну роботу:</p> <p>1. У чому полягає соціокультурна сутність художньої сфери?</p> <p>2. Визначте чому і як стирається межа між елітарним та масовим мистецтвом?</p> <p>3. Як розвиток техніки відбивається на можливостях сучасної художньої творчості?</p>
2	<p>Тема 2. Філософсько-естетичні підстави європейських арт-практик</p> <p>1. Візуальний і тілесний повороти</p> <p>2. Постмодерн і постмодернізм</p> <p>3. Театральність як провідна естетична категорія постмодерного суспільства</p> <p>4. Характерні ознаки сучасного мистецтва, які відбиваються в сучасних арт-практиках</p> <p>Завдання на самостійну роботу:</p> <p>1. Як ознаки сучасного мистецтва відбиваються в сучасних арт-практиках?</p> <p>2. У чому відмінність дефініцій «постмодерн» і «постмодернізм»?</p> <p>3. Що означає вираз «суспільство спектаклю»? Хто його автор?</p> <p>4. Охарактеризуйте особливості постмодерного мистецтва в контексті взаємин з традицією?</p> <p>5. Яким є ставлення постмодерного мистецтва до правил, канонів, законів?</p>

	<p>6. Назвіть провідні виражальні засоби та прийоми постмодерного мистецтва.</p> <p>7. Знайдіть приклади мовних зворотів у повсякденному житті, де застосовується театральна чи ігрова лексика</p>
3	<p>Тема 3. Історичні передумови розвитку європейських арт-практик.</p> <p>Витоки європейських арт-практик: від ритуалу до Ренесансу</p> <p>мімезис, катарсис, канон, майстер і ремесло, сакральність мистецтва.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Як змінювалося розуміння мистецтва від античності до Відродження? 2. Чим європейська традиція відрізняється від східних художніх практик? 3. Як філософія (Платон, Аристотель, Фічіно) впливала на мистецтво? 4. Ренесансний ідеал митця — творець чи служитель? <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підготувати коротку презентацію про один із художніх осередків: Флоренція, Венеція, Нідерланди. • Проаналізувати фреску чи картину доби Ренесансу з позиції світогляду епохи.
4	<p>Тема 3. Історичні передумови розвитку сучасних арт-практик</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Криза репрезентації у традиційних видах образотворчого мистецтва. 2. Моріс Дюшан та епатажні експерименти модернізму. Розмивання критеріїв художності та криза традиційних уявлень про мистецтво. 3. Поєднання статичності і динаміки. Кінетичне мистецтво. Мобілі Олександра Кальдера. 4. Візуальні експерименти оп- і поп-арту (Р. Раушенберг, Е. Воргол) 5. Концептуалізм як нео-авангард. Художньо-естетичні особливості концептуального мистецтва. Творчість Джозефа Кошута та Іллі Кабакова. Концептуальний об'єкт та інсталяція. <p>Завдання на самостійну роботу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чому виникає необхідність у візуальних експериментах? 2. В яких світових літературних джерелах відбито проект модерного мистецтва?
5	<p>Тема: Автономія мистецтва і модернізм</p> <p>авангард, модернізм, формалізм, концепція «чистого мистецтва», «мистецтво заради мистецтва».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що означає «автономія мистецтва» і як вона виникає? 2. Як імпресіоністи, кубісти та футуристи змінили європейське бачення світу? 3. Яку роль відігравали маніфести у формуванні модерністичних течій? 4. Чи можливе «чисте» мистецтво поза соціальним контекстом? <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Читання і обговорення уривків з маніфесту Ф. Марінетті або В. Кандінського. • Підготувати аналіз одного твору модернізму (живопис, скульптура, література, архітектура) з точки зору новаторства форми.
6	<p>Тема 3. Історичні передумови розвитку сучасних арт-практик</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Специфіка постмодерних візуальних арт-практик. Трансавангард і рух “Нових диких”: С. Кіа, Ф. Клементе (Італія); Г. Базеліц, А. Кіфер, З. Польке (Німеччина). 2. Нео-концептуалізм і мінімалізм. Нео-поп, або пост-поп (творчість Джеффа Кунса). 3. Кітч і пастіш. Перформативність постмодерного мистецтва. Багатоманітність художніх практик перфомансу. Творчість Йозефа Бойса. 4. Інвайронмент та акціонізм. Постмодерна інсталяція. Полістилістика Деміана Херста. 5. Постмодерна стилістика в сучасній кінематографії. 6. Постмодерне мистецтво в Україні. Художні проекти групи «Совіарт», «Паризька комуна» т.ін. Творчість В. Цаголова, О. Чепелик, А. Гнилицького, І. Чічкана.

	<p>Завдання на самостійну роботу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. В чому специфіка постмодерних арт-практик? 3. В яких арт-практиках відбивається перформативний поворот в культурі? 4. Наведіть приклади постмодерної стилістики в кінематографі, проаналізуйте ці твори. 5. Що об'єднує та розрізняє творчість сучасних українських митців?
7	<p>Тема 4. Естетична свідомість. Основні естетичні категорії. Арт-практики як естетичний феномен</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика естетичних категорій «прекрасне» і «потворне». Естетизація потворного в сучасному мистецтві. 2. Категорії «гармонія» і «міра», «трагічне» і «комічне», «естетичне» як метакатегорія. <p>Завдання на самостійну роботу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. В чому полягає специфіка естетизації потворного в сучасних арт-практиках? 2. Чи є «прекрасне» універсальною категорією? 3. В чому специфіка поняття «естетичне»? 4. Чи можна сперечатися про смаки? 5. Чи потрібно виховувати естетичний смак? Як і навіщо? 6. Як історично змінюється естетичний ідеал в різних культурах та суспільствах? 7. Яка соціальна функція естетичного ідеалу?
8	<p>Тема 4. Естетична свідомість. Основні естетичні категорії. Арт-практики як естетичний феномен</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мистецтво як специфічний тип духовної діяльності й пізнання. 2. Суб'єктивність та універсальність поняття краси. Характеристика поняття «художність». 3. Категорії історичної типології мистецтва: художня епоха, художній напрям, художній метод, художній стиль. <p>Завдання на самостійну роботу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мистецтво суб'єктивне чи об'єктивне? 2. В чому осоловості поняття «художність»? Чи існують критерії художності і які вони? 3. Охарактеризуйте історичні види і типи мистецьких практик
9	<p>Тема 6. Арт-практики як форма соціальної комунікації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Художня мова постмодернізму 2. Семіотика мистецтва Р. Барт 3. Концепція герменевтичної гри Г.-Г.Гадамера 4. Концепція «археології знання» М.Фуко 5. Соціокультурні аспекти сприйняття арт-практик. Рецептивна естетика 6. Природа сприйняття художнього твору 7. Мінливість змісту художнього твору та інтерпретація 8. Полісемантичність твору мистецтва та варіації його розуміння <p>Завдання на самостійну роботу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте поняття «комунікація» та охарактеризуйте арт-практики як форму соціальної комунікації? 2. Порівняйте комунікацію та процес естетичного сприйняття 3. В чому полягає креативність інтерпретаційної діяльності реципієнта арт-об'єкту?
10	<p>Тема 7. Графіті та вуличне мистецтво як транскультурний соціальний феномен</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Графіті субкультури та субкультурні графіті 2. Соціально-побутові графіті як арт-практика 3. Арт-практики в соціально-політичному та протестному графіті 4. Вулична інсталяція та міська скульптура 5. Звукові та світло-звукові вуличні дійства <p>Завдання на самостійну роботу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. В чому різниця між субкультурним графіті та графіті субкультури? 2. Які принципи діяльності субкультурного графіті? 3. Яке графіті можна зрозуміти? Як розуміти графіті? 4. Чи є місце для графіті в арт-галереях? Обґрунтуйте свою думку.

11	<p>Тема 7. Графіті та вуличне мистецтво як транскультурний соціальний феномен</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стріт-арт як візуальний міський феномен 2. Різноманітні форми стріт-арту 3. Муралізм як монументальні декоративні арт-практики 4. Мурали Європейських міст. Мурали Києва <p>Завдання на самостійну роботу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чим відрізняються графіті і стріт-арт? 2. Які передумови виникнення стріт-арту? 3. Чи є перспективи у стріт-арта в Україні? 4. Чи є місце для стріт-арта в арт-галереях? Обґрунтуйте свою думку. 5. Проаналізуйте один з київських муралів на вибір
12	<p>Тема 8. Образотворчо-тілесні та сценічні арт-практики</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Глядач і зображення: взаємини 2. Тілесність як формотворчий принцип постмодерної образотворчості 3. Інсталяція, хепенінг, перформанс, акція, флешмоб та інші арт-практики <p>Завдання на самостійну роботу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опишіть акції Бенксі. У чому розкривається ігровий компонент акції Бенксі? 2. Які риси єднають флешмо з хепенінгом, перформансом, акцією? 3. Опишіть свої враження від участі в перформансі, флешмої, акції, артмобі
13	<p>Тема 8. Образотворчо-тілесні та сценічні арт-практики</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Театралізація як фактор видовищності 2. Циркове дійство як мистецько-видовищна форма та арт-практика <p>Завдання на самостійну роботу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте один з перформансів Марини Абрамович. Які риси традиційного мистецтва та класичної естетики притаманні її творчості? 2. Назвіть провідні виражальні засоби циркового видовища (На прикладі Цирку дю Солей)? Які спільні та відмінні риси сучасного цирку та театру? 3. Наведіть приклади прийомів інструментального театру. На чому ґрунтується принцип театралізації музичних творів?
14	<p>Тема 8. Образотворчо-тілесні та сценічні арт-практики</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Альтернативні форми сучасного театру 2. Театр як арт-практика та арт-терапія <p>Завдання на самостійну роботу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. В чому спільні риси та відмінності між театром імпровізації, плебйек-театром, документальним театром та театром історій? 2. В чому на вашу думку полягає терапевтичний потенціал театральних арт-практик?
15	<p>Тема 9. Арт-практики в контексті сучасної медіареальності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технічна опосередкованість візуального сприйняття у просторі медіакультури. 2. Медіатехнічне опосередкування сприйняття реального світу. Проблематичність поняття реальності. 3. Віртуальність та її онтологічний статус. Візуальне та віртуальне. <p>Завдання на самостійну роботу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Як змінюється сприйняття реальності з ускладненням технічних засобів? 2. Опишіть та проаналізуйте свій віртуальний досвід
16	<p>Тема 9. Арт-практики в контексті сучасної медіареальності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Телекратія і кліпкультура. Твір мистецтва як відеотекст 2. Різноманітність концептуальних і технічних стратегій відеоарту. Художні відеоакції та відео-перфоманси. 3. Комп'ютерні мистецтва <p>Завдання на самостійну роботу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте складнощі й переваги екранізації серед інших форм сценічно-екранної взаємодії. 2. Охарактеризуйте відеогру як зразок реально-віртуальної комунікації.

	3. Назвіть властивості комп'ютерної гри, які уможливлюють її дослідження як мистецької практики
17	<p>Тема 9. Арт-практики в контексті сучасної медіареальності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Екранна культура та ефект «подвійної» видовищності 2. Музичний відеокліп, рекламний відеоролик 3. Відеогра 4. Експериментальні екранні форми 5. Проведення МКР <p>Завдання на самостійну роботу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте основні естетично-художні особливості телевізійної реклами. 2. Проаналізуйте музичний відеокліп як форму сучасних арт-практик за відомими вам критеріями
18	<p>Тема: Сучасні європейські арт-практики: між політикою, містом і медіа</p> <p>перформанс, інсталяція, арт-активізм, паблік-арт, графіті, медіа-арт.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Як сучасні художники взаємодіють із політичним і соціальним простором? 2. Чим відрізняється мистецтво в публічному просторі від інституційного? 3. Яку роль відіграє аудиторія у створенні сенсу сучасного мистецтва? 4. Де межа між мистецтвом і протестом, між естетикою і політикою? 5. Проведення заліку. <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обрати приклад сучасної арт-практики (інсталяція, акція, графіті, відеоарт) і представити її у форматі міні-дослідження. • Створити короткий творчий проєкт (ідея акції, плакат, візуальна концепція), що коментує соціальну або культурну проблему.

6. Самостійна робота здобувача

Засвоєння змісту дисципліни «Європейські арт-практики» разом із аудиторними/онлайн-заняттями передбачає виконання здобувачами самостійної роботи з метою самоконтролю знань та самопідготовки. Систематично організована самостійна робота дає можливість закріпити матеріал курсу, сфокусувати увагу на ключових питаннях тем, що вивчаються.

Самостійна робота здобувачів передбачає:

1. підготовку усних доповідей за тематикою семінару;
2. підготовку до участі у обговоренні питань семінарів (до 4 годин на кожне семінарське заняття);
3. підготовку МКР (4 години)
4. Підготовку до екзамену (30 годин).

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять

Дистанційне навчання

У разі запровадження дистанційного (змішаного) формату навчання організація освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/188>), Регламенту проведення семестрового контролю в дистанційному режимі (<https://osvita.kpi.ua/node/148>).

Організація освітнього процесу здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання, зокрема через Платформу дистанційного навчання «Сікорський» (<https://www.sikorsky-distance.org>) та АС «Електронний кампус» (<https://ecampus.kpi.ua>). Здобувачі вищої школи приєднуються до платформи «Сікорський» (Google Classroom) через корпоративну електронну пошту у домені @lll.kpi.ua.

Освітній процес у дистанційному режимі здійснюється відповідно до затвердженого розкладу навчальних занять. У режимі дистанційного навчання заняття відбуваються у вигляді онлайн-конференції на платформі Zoom. Посилання на конференцію надається на початку семестру. Заняття в режимі дистанційного навчання проводяться через онлайн-конференції на платформі Zoom. Результати оцінювання висвітлюють у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача вищої освіти (<https://ecampus.kpi.ua>).

Правила поведінки на заняттях

На заняттях слід дотримуватись норм етичної поведінки, що визначені у Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>), а також Положенні про комісію з питань етики та академічної чесності НТУУ «КПІ» (https://data.kpi.ua/sites/default/files/files/2015_1-140a1.pdf).

На території університету здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватись установлених Правил внутрішнього розпорядку (<https://kpi.ua/admin-rule>). Під час лекційних і практичних занять в аудиторіях, а також у процесі відеоконференцій, мобільні телефони слід використовувати лише в беззвучному режимі та виключно з навчальною метою — для пошуку необхідної інформації в інтернеті.

Правила призначення заохочувальних і штрафних балів

Заохочувальні не входять до основної шкали РСО.

Максимальна кількість заохочувальних балів – **10** (10% від суми рейтингових балів).

Здобувач вищої школи може отримати заохочувальні (додаткові) бали за участь у міжнародних та/чи всеукраїнських наукових, науково-практичних конференціях, олімпіадах (студентських, всеукраїнських), конкурсах з тематики навчальної дисципліни.

Штрафні бали не передбачаються.

Політика оцінювання контрольних заходів

Оцінювання контрольних заходів здійснюється відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), Положення про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/32>).

Результати оцінювання семестрового контролю висвітлюються у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача вищої школи (<https://ecampus.kpi.ua>).

У випадку незгоди здобувача вищої школи з оцінкою за результатами контрольного заходу, він має право подати апеляцію у день оголошення результатів відповідного контролю на ім'я декана факультету за процедурою визначеною Положенням про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/182>).

Політика дедлайнів та перескладань

Невиконання завдань або порушення термінів їх виконання з неповажних причин призводить до втрати можливості отримати відповідні рейтингові бали. У разі пропуску контрольних заходів з поважних причин здобувачу вищої освіти надається право додатково виконати завдання впродовж найближчого тижня.

Порядок ліквідації академічної заборгованості та перескладання семестрового контролю регулюється Положенням про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>). Здобувач вищої освіти, у якого за результатами семестрового контролю виникла академічна заборгованість, також має право її ліквідувати відповідно до Положення про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/177>).

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті

Порядок визнання таких результатів регламентується Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/179>).

Можуть бути зараховані окремі змістовні модулі або теми дисципліни. В такому разі здобувач звільняється від виконання відповідних завдань, отримуючи за них максимальний бал відповідно до рейтингової системи оцінювання.

Позааудиторні заняття та залучення професіоналів-практиків

Під час вивчення навчальної дисципліни можливі позааудиторні заняття, що включають відвідування науково-практичних заходів, лекторів, тренінгів тощо, в межах тематики дисципліни.

Академічна доброчесність

У процесі вивчення навчальної дисципліни необхідним є неухильне дотримання політики академічної доброчесності, визначеної чинним законодавством та внутрішніми документами закладу освіти.

Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності містять такі регламентуючі документи КПІ ім. Ігоря Сікорського, що оприлюднені на сайті університету: Кодекс честі КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://kpi.ua/files/honorcode.pdf>), Положення про систему запобігання академічному плагиату (<https://rb.gy/agihij>), нормативно-правові документи, офіційні рекомендації, накази та розпорядження, соціологічні дослідження, методичні матеріали, освітні курси (<https://kpi.ua/academic-integrity>).

Недотримання принципів академічної доброчесності, зокрема виявлення плагиату чи дублювання завдань, призводить до виставлення нульового балу за відповідну роботу.

Політика використання штучного інтелекту

Використання штучного інтелекту регулюється «Політикою використання штучного інтелекту в академічній діяльності КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/1225>). Всі завдання, виконувані здобувачами під час навчання, повинні бути результатом їх власної оригінальної роботи. Використання штучного інтелекту (ШІ) для автоматичного створення відповідей без подальшого їх аналізу і доопрацювання заборонено. Здобувачам не рекомендується використовувати ШІ як єдине джерело інформації. Важливо перевіряти та аналізувати отримані відомості з інших надійних джерел. Будь-яке застосування інструментів ШІ для виконання завдань повинно бути чітко зазначене і задокументоване.

Використання ШІ повинно відповідати принципам академічної доброчесності.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: опитування за темою заняття, тестові завдання тощо.

Календарний контроль: проводиться як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу, на 7 та 13 тижнях семестру.

Семестровий контроль: екзамен

Умови допуску до семестрового контролю: мінімально позитивна оцінка за роботу на семінарських заняттях, семестровий рейтинг не менше 36 балів.

Основними видами навчальних занять є лекція і семінарське заняття. Рейтингова оцінка здобувача складається з балів, отриманих за результатами заходів поточного контролю, заохочувальних і штрафних балів.

Згідно з «Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського» заборонено оцінювати присутність або відсутність здобувача на аудиторному занятті, в тому числі нараховувати за це заохочувальні або штрафні бали.

Поточний контроль проводиться впродовж семестру у процесі навчання для перевірки рівня теоретичної й практичної підготовки здобувачів на кожному етапі вивчення освітнього компонента «Європейські арт-практики».

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Робота на семінарських заняттях (відповіді на теоретичні питання теми; практичні вправи; експрес-контроль тощо)	25	5	5	25
2.	Модульна контрольна робота (тестові завдання)	25	25	1	25
3.	Екзамен	50	50	1	50
	Всього				100

Результати поточного контролю регулярно заносяться викладачем у модуль «Поточний контроль» Електронного кампусу.

Критерії оцінювання відповідей здобувача з окремих запитань (завдань)

№ з/п	Критерії оцінювання	с/з Ваговий бал
1.	Відповідь правильна (не менше 90% потрібної інформації)	5
2.	Несуттєві помилки у відповіді (не менше 75% потрібної інформації)	4
3.	Є недоліки у відповіді та деякі помилки (не менше 60% потрібної інформації)	3
4.	Суттєві помилки у відповіді ($\leq 50\%$ потрібної інформації)	$\leq 1-2$
5.	Відповідь відсутня або не правильна	0

За результатами заходів поточного контролю здобувачів проводиться календарний контроль, порядок проведення якого визначено у «Положенні про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського».

Календарний контроль реалізується шляхом визначення рівня відповідності поточних досягнень (рейтингу) здобувача встановленим і визначеним в РСО критеріям. Умовою отримання позитивної оцінки з календарного контролю з навчальної дисципліни (освітнього компонента) є значення поточного рейтингу здобувача не менше, ніж 50 % від максимально можливого на час проведення такого контролю. Проміжна атестація здобувачів є календарним рубіжним контролем, метою проведення якого є підвищення якості навчання та моніторинг виконання графіка освітнього процесу здобувачами.

Критерії оцінювання календарного контролю

Термін атестації	Перша атестація 7-8 тиждень семестру	Друга атестація 14-15 тиждень семестру
Критерій: поточні досягнення	≥ 15 балів	≥ 36 балів

Результати календарного контролю заносяться викладачем у модуль «Календарний контроль» Електронного кампусу.

Заохочувальні бали передбачені за виконання творчих робіт з дисципліни (наприклад, участь у конкурсах наукових робіт, участь у наукових проектах, підготовка презентацій на міжнародних наукових конференціях тощо).

Штрафні бали передбачені за відмову від відповіді на контрольні запитання з теми семінару і невиконання запропонованих на семінарському занятті контрольних завдань (вправ, тестів тощо). Заохочувальні та штрафні бали не входять до основної шкали PCO, а їхня сума не може перевищувати 10% рейтингової шкали.

Семестровий контроль: ЕКЗАМЕН

PCO за ОК, семестровий контроль з якої передбачений у вигляді екзамену містить дві складові: стартова – оцінювання навчальної діяльності здобувача протягом семестру (проходження або виконання певних видів робіт, передбачених заходами поточного контролю) та підсумкова (екзаменаційна) – оцінювання результатів навчальної діяльності здобувача під час проведення семестрового контролю (оцінювання результатів проходження або виконання певних видів робіт, окремих запитань (завдань) на екзамені).

Розмір стартової складової PCO за даним ОК дорівнює 50 балів, екзаменаційної складової – 50 балів. Стартові бали формуються як сума рейтингових балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю і заохочувальних балів.

Після оцінювання відповідей здобувача на екзамені викладач підсумовує стартові бали та бали за екзамен, зводить до рейтингової оцінки та переводить до оцінок за університетською шкалою (див табл. 8.1.)

Критерії оцінювання екзаменаційної роботи:

Екзаменаційна контрольна робота оцінюється за шкалою 50 балів (2 запитання x 25 балів = 50 балів).

Кожне питання оцінюється відповідно до системи оцінювання:

“відмінно”, повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 25 ...22,5 балів;

“добре”, достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації, або незначні неточності) – 22...19 балів;

“задовільно”, неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації та деякі помилки) – 18...15 балів;

“незадовільно”, незадовільна відповідь – 0 балів. Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Принцип визначення підсумкової оцінки. Рейтингова оцінка доводиться до здобувачів на передостанньому занятті з дисципліни в семестрі. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до екзамену і мають рейтингову оцінку 36 та більше балів, допускаються до екзамену

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Здобувачі мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Здобувачі мають право оскаржити результати контрольних заходів після ознайомлення з результатом, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного.

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Орієнтовний перелік екзаменаційних питань

1. Зміст поняття «арт-практики». Соціокультурна специфіка сучасних арт-практик.
2. Мистецтво в системі товарно-грошових відносин та сфери масового виробництва та споживання.
3. Соціокультурні аспекти сприйняття арт-практик. Рецептивна естетика: твір як текст, семіотика мистецтва, герменевтика мистецтва.
4. Природа сприйняття художнього твору. Мінливість змісту художнього твору та інтерпретація.
5. Характеристика естетичних категорій «прекрасне» і «потворне». Естетизація потворного в сучасному мистецтві.
6. Суб'єктивність та універсальність поняття краси. Характеристика поняття «художність».
7. Характерні ознаки сучасного мистецтва, які відбиваються в сучасних арт-практиках
8. Візуальні експерименти модернізму. Розмивання критеріїв художності та криза традиційних уявлень про мистецтво.
9. Інтертекстуальна природа колажності постмодерністського твору-тексту.
10. Креативність методу гри в створенні нової естетичної комунікації.
11. Перформативність постмодерного мистецтва. Багатоманітність художніх практик перфомансу.
12. Постмодерна стилістика в сучасній кінематографії.
13. Постмодерне мистецтво в Україні.
14. Графіті, стріт-арт, муралізм – демаркаційна лінія та критерії розрізнення
15. Арт-практики в соціально-політичному та протестному графіті
16. Муралізм як монументальні декоративні арт-практики
17. Театралізація як фактор видовищності. Альтернативні форми сучасного театру.
18. Тілесність як формотворчий принцип постмодерної образотворчості
19. Інсталяція, хепенінг, перформанс, акція, флешмоб та інші арт-практики.
20. Медіареальність як домінуючий культурний простір сучасності.
21. Технічна опосередкованість візуального сприйняття у просторі медіакультури
22. Різноманітність концептуальних і технічних стратегій відеоарту.
23. Екранна культура та ефект «подвійної» видовищності.
24. Експериментальні екранні форми.

В умовах дистанційної роботи організація освітнього процесу здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання: система Електронний кампус, ресурси платформи дистанційного навчання «Сікорський». Для ефективнішої комунікації з метою розуміння змісту навчальної дисципліни та кращого засвоєння матеріалу використовуються сервіси для організації онлайн-конференцій та відеозв'язку («Zoom»), електронна пошта, месенджери (Telegram, Google документи).

Навчальний процес у дистанційному режимі здійснюється відповідно до затвердженого розкладу навчальних занять.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено к.філос.н., викладач Кайс Зося Вадимівна

Ухвалено кафедрою філософії (протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.)

Погоджено Методичною комісією ФСП (протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.)